

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ТОВАРОЗНАВСТВА

Частина 1

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLII Міжнародної наукової студентської конференції за
підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2018 рік

(м. Полтава, 26–27 березня 2019 року)

**Полтава
ПУЕТ
2019**

УДК 33:378
А43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія:

С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, проректор з наукової роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);

К. Ю. Вергал, к. е. н., доцент, директор Інституту економіки, управління та інформаційних технологій ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., декан факультету товарознавства, торгівлі та маркетингу ПУЕТ;

В. О. Скрипник, д. т. н., доцент, декан факультету харчових технологій, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу ПУЕТ;

Н. І. Коливушка, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;

Н. М. Стельнік, інспектор науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Актуальні питання розвитку економіки, харчових технологій та товарознавства : тези доповідей XLII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2018 рік (м. Полтава, 26–27 березня 2019 р.) :
А43 у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – Ч. 1. – 368 с. ;
Ч. 2. – 358 с. –
Текст укр., рос., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-349-2

Збірник містить тези найкращих доповідей XLII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2018 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу приділено висвітленню результатів наукових досліджень у сфері економіки й підприємництва, інформаційних і мережевих технологій, товарознавства, харчових технологій та інженерії.

УДК 33:378

Тези доповідей надруковано мовою оригіналу в редакції авторів. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, імен власних, інших відомостей.

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2019

ISBN 978-966-184-349-2

2. Гасій О. В. Фінансовий стан суб'єкта підприємництва: сутність та оцінка / О. В. Гасій, І. П. Зосімов // Перспективи модернізації економіки та фінансової системи України: матеріали доповідей міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 7 вересня 2018 р.). – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2018. – С. 92–94.

РЕЙТИНГОВЕ ОЦІНЮВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ КОМПЛЕКСНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

В. О. Зірка, студент спеціальності *Фінанси, банківська справа та страхування, група Ф-51*

Т. М. Левочко, студентка спеціальності *Фінанси, банківська справа та страхування, група Ф-51*

Н. С. Педченко, науковий керівник, професор кафедри *фінансів та банківської справи, д. е. н.*

Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Комплексний фінансовий стан визначає рівень фінансової ефективності (результативності) господарювання підприємства в економічному середовищі та наскільки безризиковим може бути його функціонування за результатами рейтингового оцінювання.

Для ефективного управління фінансовим станом підприємства важливим є визначення самого поняття «фінансовий стан підприємства». Загалом змістова характеристика економічної категорії «фінансовий стан підприємства» подається як результат взаємодії всіх елементів фінансових відносин, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників та індикаторів, які відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів суб'єкта господарювання (табл. 1).

Таблиця 1 – Наукові підходи до визначення категорії «фінансовий стан підприємства»

Джерело	Трактування
Турило А. М., Агатова А. В. [16]	Характеризуючи фінансовий стан, здебільшого спираються на індикативну основу, яка встановлює ефективність взаємодії внутрішніх чинників (наявних економічних ресурсів), хоча у сучасному ринковому середовищі зовнішні фактори можуть спричинювати істотний (інколи визначальний) вплив на фінансово-економічну позицію підприємства

Джерело	Трактування
Крючок С. І. [7, с. 43]	Фінансовий стан підприємства характеризується сукупністю параметрів, які виражають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів. Він є синтетичним виразником виробничо-господарської та фінансової діяльності підприємств та організацій
Савицька Г. В. [15]	Фінансовий стан підприємства – це економічна категорія, яка відображає стан капіталу в процесі його кругообігу та спроможність суб'єкта до саморозвитку на фіксований момент часу
Загородна О., Серединська В. [4]	Фінансовий стан та фінансова стійкість окремого суб'єкта господарювання – це така оцінка, яку розглядають як етап, що дає змогу на ранній стадії виявити порушення пропорцій у фазах циклу кругообігу капіталу та встановлювати причини, що їх викликали
Павленко О. І. [12]	Фінансовий стан – це реальна (на фіксований момент часу) та потенційна фінансова спроможність підприємства
Черниш С. С. [17]	Діагностика фінансового стану є його оцінка і виявлення резервів стабілізації, поліпшення і зростання
Нікітіна Н., Філатова В. [10]	Потенціал фінансового стану підприємства не-правомірно зводити лише до платоспроможності та ліквідності балансу
Педченко Н. С. [13, с. 57]	Фінансовий стан підприємства є його фінансовий потенціал виражений стійкою властивістю системи спрямованої на подолання суперечностей та забезпечення довгострокового розвитку на основі сформованих та оптимізованих фінансових ресурсів
Маркар'ян Е. А., Герасименко Г. П., Маркар'ян С. Е. [9]	Фінансовий стан – це сукупність показників, які відображають його здатність погасити боргові зобов'язання. Фінансовий стан, на думку дослідників, є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства
Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Смвженко Т. С. [5]	Фінансовий стан охарактеризовано як стан економічного суб'єкта, що характеризується наявністю в нього фінансових ресурсів, забезпеченістю коштами, необхідними для господарської діяльності, підтримання нормального режиму праці та життя, здійснення грошових розрахунків з іншими економічними суб'єктами

Джерело	Трактування
Поддєрьогін А. М. [14, с. 67]	Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів
Обущак Т. А. [11]	Фінансовий стан – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів

Підсумовуючи, зазначимо, що фінансовий стан підприємства є критерієм успіху його діяльності як суб'єкта господарювання та справляє визначальний вплив у перспективі його розвитку. Правильне спрямування вектору розвитку підприємства потребує рейтингової оцінки, оскільки саме рейтинг (англ. rating – оцінка, клас, розряд) як індивідуальний чисельний показник успіхів підприємства у визначеному класифікаційному переліку (рейтинг-листі), вказує на місце досліджуваного суб'єкту серед аналогічних на існуючому ринку. Також під рейтингом можна розуміти ієрархічну систему, де між об'єктами за певними принципами встановлено кількісно-якісне співвідношення переваг та відставань і визначено їх місце в рейтинговому ряді. Рейтинги використовуються для оцінки характеристики ефективності, результативності, надійності, сталості господарюючих систем та для визначення комплексної порівняльної оцінки їх фінансового стану.

Методика рейтингової оцінки підприємства заснована на теорії і методиці комплексного аналізу фінансової діяльності підприємства. Рейтинг підприємства враховує всі найважливіші параметри (показники) фінансово-господарської діяльності, оскільки при її проведенні використовуються показники, що характеризують фінансовий потенціал підприємства, його рентабельність, ефективність фінансових ресурсів, стан ліквідності і платоспроможності, ділової активності. Вибір і обґрунтування

початкових показників виходить з мети оцінки та завдань, які ставлять перед собою суб'єкти господарювання, аналізуючи фінансово-економічний потенціал підприємства. Тому для отримання результатів комплексного аналізу передбачено розрахунок рейтингової оцінки. Існує досить багато визначень до терміну «рейтинг», деякі з них представлені в табл. 2.

Таблиця 2 – Наукові підходи до визначення поняття «рейтинг»

Джерело	Трактування
Карминский А. М., Пересецкий А. А., Петров А. Е. [6]	Рейтинг (оцінка, віднесення до класу, розряду, категорії) – це оцінка позиції аналізованого об'єкта за шкалою показників
Логвиненко Ю. Л. [8]	Рейтинг – це «значення певної відносної оцінки, що діє у визначений момент чи протягом певного періоду часу, яку суб'єкт рейтингування в результаті реалізації процесу рейтингування присвоює досліджуваному об'єкту та вважає найоптимальнішим для його позиціонування за обраним критерієм чи набором критеріїв серед інших подібних за основними параметрами суб'єктів господарювання»
Гапчич Д. М. [2]	Рейтинг (англ. rating – оцінка, клас, розряд) – це індивідуальний чисельний показник оцінки будь-яких успіхів окремої особи в деякому класифікаційному переліку (рейтинг-листі), узагальнюючий, синтезований показник, що охоплює різноманітні характеристики об'єкта оцінювання
Горский П. [3]	Рейтинг – це ієрархічна система, де між об'єктами встановлено якісне відношення переваги
Біла Ю. В., Педченко Н. С. [1, с. 316]	За допомогою рейтингу можна одержати об'єктивну, науково обгрунтовану та узагальнюючу оцінку фінансового стану підприємства. Оцінка проводиться шляхом розрахунку загального інтегрального і синтетичного показника.

Отже, рейтингова оцінка характеризується значенням комплексного показника, який синтезує певні сторони діяльності об'єкта дослідження, отриманого на основі математичної обробки системи окремих фінансових показників. Комплексна оцінка використовується для визначення рейтингу підприємств на

підставі вибору найуспішнішого з них. Перевагою рейтингового оцінювання є можливість аналізу і порівняння результатів фінансово-господарської діяльності підприємств різних організаційно-правових форм, які належать до різних сфер діяльності.

Список використаних інформаційних джерел

1. Біла Ю. В. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємств та організацій споживчої кооперації на основі експертної оцінки / Ю. В. Біла, Н. С. Педченко // 36. наук. ст. магістрів факультету фінансів і обліку Полтавського університету економіки і торгівлі за результатами наукових досліджень 2011–2012 навчального року. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – С. 340–345.
2. Гапчич Д. М. Створення рейтингової інфраструктури фондового ринку України / Гапчич Д. М. // Фінанси України. – 2005. – № 1. – С. 77–81.
3. Горский П. Положение об аналитическом рейтинге рангового типа [Електронний ресурс] / Горский П. // Електронний ресурс. – URL: www.pavel.gorskiy.ru.
4. Загородна О. Діагностика фінансового стану і стійкості функціонування підприємства / О. Загородна, В. Серединська // Економічний аналіз. – 2010. – № 7. – С. 262–264.
5. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – 3-тє вид. випр. та допов. – Київ : Знання, 2004. – 294 с.
6. Карминский А. М. Рейтинги в экономике: методология и практика : монография / Карминский А. М., Пересецкий А. А., Петров А. Е. ; под ред. А. М. Карминского. – Москва : Финансы и статистика, 2005. – 240 с.
7. Крючок С. І. Оцінка фінансового стану підприємств / С. І. Крючок // Фінанси України. – 2002. – № 8. – С. 40–47.
8. Логвиненко Ю. Л. Сутність рейтингування підприємств та його значення в ринкових умовах / Ю. Л. Логвиненко // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми економіки та управління. – 2009. – № 640. – С. 319–327.
9. Макарьян Э. А. Финансовый анализ : [учеб. пособие] – 4-е изд., испр. / Э. А. Макарьян, Г. П. Герасименко, С. Э. Макарьян. – Москва : ИД ФБК_ПРЕСС, 2006. – 235 с.
10. Никитина Н. Методы исследования финансового состояния промышленного предприятия / Н. Никитина, В. Филатова // Проблемы теории и практики управления : междунар. журнал. – 2008. – № 4. – С. 25–31.
11. Обушак Т. А. Сутність фінансового стану підприємства / Т. А. Обушак // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 9. – С. 92–98.

12. Павленко О. І. Вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства / О. І. Павленко // Бізнес-навігатор. – 2010. – № 2 (19). – С. 72–78.
13. Педченко Н. С. Наскрізне дослідження оцінки складу та оптимізації структури фінансового потенціалу підприємства / Педченко Н. С. // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Серія : Економічні науки. – Херсон : Херсонський державний університет. – 2014. – Вип. 6. – Ч. 5. – С. 54–57.
14. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : [підручник] / А. М. Поддєрьогін. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : КНЕУ, 2005. – 384 с.
15. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : [навч. посіб.] – 2-ге вид., випр. і допов. / Г. В. Савицька. – Київ : Знання, 2005. – 662 с.
16. Турило А. М. Теоретико-методологічні засади визначення сутності і оцінки категорії «економічний стан підприємства» / А. М. Турило, А. В. Агапова // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 2 (104). – С. 156–159.
17. Черниш С. С. Діагностика фінансового стану підприємства / С. С. Черниш // Інноваційна економіка. – 2010. – № 3. – С. 111–113.

ОЦЕНКА РИСКА БАНКРОТСТВА ТОРГОВОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

Е. И. Зимакова, студент специальности Логистика, группа Г-41

В. И. Маргунова, научный руководитель, доцент кафедры коммерции и логистики, к. э. н.

УО «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации»

На сегодняшний день в Беларуси большое количество предприятий и фирм становятся банкротами из-за неумения предпринимателей предвидеть кризисные ситуации [1]. В целях профилактики следует применять методы анализа и оценки финансового состояния хозяйствующего субъекта для выявления возможного банкротства. Рассмотрим три различные системы методов. Расчеты будут производиться на основе материалов Светлогорского райпо.

Одной из таких систем является двухфакторную модель Альтмана [2]. В соответствии с данной моделью риск банкротства низок, если рассчитанное значение показателя (Z) < 0 .

$$Z = -0,3877 - 1,0736 \cdot 1,071 + 0,579 \cdot 0,3805 = -1,32 < 0.$$